

Sygn. akt III KO 111/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **B. W.**,
oskarżonego o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2019 r.
wniosku Sądu Rejonowego w W.
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 października 2019 r. Sąd Rejonowy w W. wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie, w trybie art. 37 k.p.k., innemu sądowi równorzędnemu, sprawy B.W., oskarżonego o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s.

W uzasadnieniu postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k. wskazano, że oskarżony, jak wynika z opinii biegłego, może wprawdzie brać udział w postępowaniu karnym, lecz jego stan zdrowia „praktycznie uniemożliwia mu podróż do Sądu Rejonowego w W., gdyż mogłoby to realnie narazić jego zdrowie na poważny uszczerbek, natomiast mógłby stawić się w sądzie najbliższej położonym miejsca jego zamieszkania, tj. w Sądzie Rejonowym w B.”. W związku z powyższym, w ocenie Sądu występującego, zasadne jest rozpoznanie sprawy w tym właśnie sądzie, co zapewni sprawne i szybkie przeprowadzenie postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skorzystanie przez Sąd Najwyższy z uprawnienia określonego we wskazanym wyżej unormowaniu może nastąpić tylko wyjątkowo – m.in. w sytuacji, gdy stan zdrowia oskarżonego **nie pozwala** mu na stawienie się przed sądem właściwym, co w konsekwencji mogłoby oznaczać brak możliwości rozpoznania sprawy karnej. Art. 37 k.p.k. przewidujący instytucję przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, jako wyjątek od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji), nie podlega wykładni rozszerzającej, a jego zastosowanie nie może być powodowane niedogodnościami czy uciążliwością dla oskarżonego związanymi ze stawiennictwem przed sądem właściwym, nawet jeżeli powodowane są jego stanem zdrowia.

W niniejszej sprawie, w chwili obecnej, nie zachodzą takie okoliczności, które uzasadniałyby skorzystanie przez Sąd Najwyższy z uprawnienia przewidzianego w art. 37 k.p.k. Przede wszystkim należy wskazać, że Sąd Rejonowy w W., występując do Sądu Najwyższego, nie dysponował opinią biegłego o stanie zdrowia oskarżonego. Jeżeli Sąd ten chciał ustalić, na potrzeby wystąpienia do Sądu Najwyższego, okoliczności związane ze stanem zdrowia B.W. i możliwością jego stawiennictwa przed tym Sądem, powinien był samodzielnie zasięgnąć opinii biegłego lekarza, albowiem tylko taka opinia – stosownie do przepisów Kodeksu postępowania karnego – będzie miała status opinii biegłego. Dowodu z takiej opinii nie można zastępować opinią biegłego sporządzoną na potrzeby innego postępowania toczącego się przed innym sądem, a z taką sytuacją mamy do czynienia w tej sprawie (tylko gdyby była to opinia sporządzona na potrzeby innego postępowania prowadzonego przed sądem właściwym, to istniałaby możliwość odwołania się do niej w związku z treścią art. 168 zd. drugie k.p.k.). Opinia biegłej J.P. sporządzoną została do postępowania karnego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w C. w sprawie II K (...) (k. 457-459, t. III).

Ponadto, skorzystanie z tej „opinii”, nie było zasadne z kilku dodatkowych powodów.

Po pierwsze, w warstwie formalnej, Sąd nie dysponował odpisem tego dokumentu, a jedynie przedstawionym przez obrońcę wydrukiem zdjęć tej opinii,

który to wydruk nie został nawet przez obrońcę poświadczony za zgodność z oryginałem.

Po drugie, w warstwie merytorycznej, wnioski wynikające z tej „opinii” żadną miarą nie dają podstaw do kategorycznego stwierdzenia, że oskarżony nie może stawić się na rozprawę przed Sądem Rejonowym w W.. W „opinii” tej wskazano, co uszło uwagi Sądu występującego w charakteryzowaniu wniosków tegoż dokumentu, że „biegła stoi zatem na stanowisku, iż bezpieczniejsze dla badanego w świetle faktycznie poważnego schorzenia, byłoby uczestniczenie w sprawie przed Sądem w B.”. Stwierdzenie to jest dalece niewystarczające dla uznania, iż zachodzi wypadek niemożności stawiennictwa oskarżonego przed sądem właściwym, na co wskazywał już Sąd Najwyższy w sprawach wystąpień w trybie art. 37 k.p.k. Sądów Rejonowych w K. i w K. w odniesieniu do oskarżonego B.W. (zob. postanowienia: z dnia 7 października 2019 r., V KO 87/19, z dnia 29 października 2019 r., V KO 91/19, z dnia 14 listopada 2019 r., V KO 97/19). Konkluzja tej „opinii”, na co trafnie zwrócono uwagę w ostatnim z postanowień, rodzi szereg wątpliwości, zwłaszcza gdy zważyć, że na przedmiotowe schorzenie (hemofilia typu A) oskarżony cierpi od urodzenia i w tym stanie zdrowia prowadził działalność na terenie wielu miejscowości w kraju, w ramach której został mu postawiony m. in. zarzut popełnienia przestępstwa skarbowego (art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.) w niniejszej sprawie. Ponadto faktem znanym Sądowi Najwyższemu z urzędu w związku z rozpoznaniem kasacji w sprawach B.W. jest to, że w nieodległym czasie wobec oskarżonego toczyło się wiele postępowań karnych nie przed sądami w B., lecz w Sądach położonych w różnych miejscach kraju, zgodnie z regułą właściwości ustanowioną w art. 31 § 1 k.p.k. (np. Sąd Rejonowy w O. – II K (...)) oraz Sąd Okręgowy O. – VII Ka (...); Sąd Rejonowy w R. – II K (...), Sąd Okręgowy w P. – IV Ka (...); Sąd Rejonowy w Z. – II K (...), Sąd Okręgowy w Ł. – II Ka (...); Sąd Rejonowy w G. – II K (...), Sąd Okręgowy w L. – IV Ka (...)). Co więcej, należy wskazać, że konkluzje biegła poczyniła tylko i wyłącznie w oparciu o wywiad przeprowadzony z oskarżonym i badanie przedmiotowe, nie dysponowała jakąkolwiek dokumentacją medyczną (w dokumencie tym wprost wskazano, że w nadesłanych materiałach brak jest dokumentacji medycznej, nie podano także, że jakąkolwiek dokumentację miał przedstawić oskarżony). Dodatkowo

osłabia to i tak niekategoryczny w swej wymowie wniosek związanego z możliwością uczestnictwa oskarżonego w rozprawie przed sądem innym niż w B..

Po trzecie, w warstwie temporalnej, opinia biegłej wydana na potrzeby postępowania przed Sądem Rejonowym w C., została sporządzona w dniu 4 czerwca 2019 r., a samo badanie odbyło się w dniu 31 maja 2019 r. Oznacza to, że w dacie wystąpienia, pomijając już wcześniej przedstawione kwestie związane z tą opinią, Sąd Rejonowy w W. nie dysponował aktualną i pełną informacją o stanie zdrowia oskarżonego.

W tym stanie sprawy, wobec braku podstaw do przekazania w chwili obecnej sprawy oskarżonego B.W. innemu sądowi równorzędnemu, Sąd Najwyższy odmówił uwzględnienia wniosku Sądu Rejonowego w W..

as